

ХАРАКТЕРИСТИКА ІННОВАЦІЙНОГО ЗМІСТУ ТА СПРЯМОВАНОСТІ УРОКІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Регіна І. М.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Науковий керівник: к.п.н., доц. Даниско О. В.

Метою змін, що покладені в основу освітньої реформи Нової української школи (далі – НУШ), є підвищення якості освітнього процесу. Основними принципами, на яких заснований проєкт НУШ є: презумпція талановитості учнівства; цінність дитинства; радість пізнання; розвиток особистості; формування здорового способу життя, безпечного освітнього середовища; виховання морально-етичних цінностей. Концепція НУШ також окреслює основні напрямки та мету фізичного виховання, яке полягає у всебічному розвитку особистості, громадянина України, яка має прагнення до навчання протягом усього життя. Разом з тим, проведення уроків фізичної культури в умовах Нової української школи потребує від учителя пошуку інноваційних шляхів та методів організації освітнього процесу. Вказані чинники змушують до неперервного оновлення змісту уроків фізичної культури, їх відповідності запитам часу, здатності забезпечувати вирішення оздоровчих та виховних завдань. Це і становить невирішену проблему, якій присвячено наше дослідження.

Виходячи із вищесказаного, **мета** дослідження полягає в характеристиці інновацій організації освітнього процесу на уроках фізичної культури в умовах реформування Нової української школи.

Основна сутність нової української школи полягає у реалізації компетентнісного підходу, на формування який спрямований освітній процес. Фізичне виховання сьогодення потребує орієнтації на: вироблення і реалізацію якісно нової, особистісно і компетентісно обґрунтованої основи до підходу збереження і підтримки інтелектуальної та фізичної індивідуальності школярів та молоді на всіх етапах навчання врахуванням особливостей їхнього рухового і психофізичного розвитку; створення освітнього середовища, що декларується в програмі НУШ, яке стимулює фізично рухову активність особистості та її організацію відповідно до вікової та психофізичної специфіки розвитку організму; інтенсивне включення в освітній процес школи можливостей для додаткових форм фізичного виховання; створення умов і механізмів фізичного виховання для занять різної спрямованості за інтересами; формування стійкості до асоціальних впливів щодо виникнення шкідливих звичок і неадекватних видів поведінки.

З вересня 2022 року школярі п'ятих класів усіх закладів загальної середньої освіти України розпочали навчатися за новим Державним стандартом базової середньої освіти [1]. Суттєвих змін зазнали організація освітнього процесу, підходи до навчання та інструментарій оцінювання. Мета, завдання та зміст навчального предмета «Фізична культура» для учнів 5–6 класів НУШ регламентовані Модельною навчальною програмою [4], що рекомендована Міністерством освіти і науки України. Зкладам освіти надано право використовувати цей комплексний освітній документ або розробити на його основі власну програму.

Модельна навчальна програма реалізує ціннісні орієнтири, ключові компетентності та наскрізні вміння школярів засобами фізичного виховання. Вона побудована за модульною системою та містить два модулі:

1) *інваріантний (обов'язковий)*: теоретико-методичні знання та загальна фізична підготовка;

2) *варіативні* (загальна кількість – 44): аеробіка, акробатичний рок-н-рол, алтимат фризбі, бадмінтон, баскетбол 3x3, баскетбол, бейсбол, бойовий хортинг, велоспорт, військово-спортивні ігри, волейбол, вудбол, гандбол, гімнастика, городки, дзюдо, дитяча легка атлетика, додзбол (вибивний), корфбол, лакрос, лижна підготовка, настільний теніс, падел, панна (вуличний футбол), петанк, піклбол, плавання, пляжний бадмінтон (airschatl), пляжний бейсбол (гилка), пляжний волейбол, регбі-5, рухливі ігри, самбо, скандинавська ходьба, сквош, сумо, фістбол, флорбол, футзал, хокей на траві, хортинг, черліденг, шорт-гольф, Cool Games [4].

Шляхом обов'язкового опитування на початку кожної чверті школярам пропонується обрати 3-4 модулі з визначеного переліку (щоразу вони мають обирати нові). Наприкінці зазначеного навчального періоду, з метою закріплення та вдосконалення знань та навичок, у школі потрібно проводити різноманітні спортивні заходи (ігри, змагання, челенджі, квести тощо). До цих заходів доречно залучати й батьків учнів у якості активних глядачів або учасників.

Науковці визначають основні педагогічні умови, при яких освітня діяльність з фізичної культури буде найбільш ефективною та сприятиме формуванню компетентностей школярів:

- основна мета діяльності полягає в покращенні здоров'я школярів, формуванні навичок здорового способу життя;
- відповідність віковим особливостям школярів;
- участь школярів у плануванні та реалізації різноманітної діяльності;
- в діяльності мають приймати участь якомога більшість школярів, вчителів та батьків;

– діяльність має бути безпечною для дітей як у фізичному, так і у психічному плані;

– правильно організована діяльність сприятиме формуванню міжособистісних відносин та позитивного мікроклімату закладу загальної середньої освіти [2; 3].

Формування сучасного освітнього простору є однією з основних проблем закладів загальної середньої освіти. Належний освітній простір містить в собі сучасні спортивні зали та майданчики, наявність інвентарю та ін. Іншою важливою складовою освітнього простору є наявність належних позитивних взаємовідносин та підтримка усіх ініціатив учнів. Важливого значення у формуванні особистісних якостей школярів є фізкультурно-оздоровча та спортивна діяльність які сприяють розвитку патріотизму, гідності, дисциплінованості, чесності та ін. Цьому сприяє організація домашніх завдань з фізичної культури, що мають бути спрямованими на підвищення рухливого режиму, досягнення рекреаційно-оздоровчого ефекту у вільний час. У разі уповільнення розвитку фізичних якостей школяра, учитель складає індивідуальну програму фізкультурно-оздоровчих занять, в якій вказується: завдання; фізичні вправи, послідовність їх виконання та кількість повторень; інтервали відпочинку; засоби самоконтролю; відмітка про виконання завдання. Також учні можуть узгоджувати з учителем індивідуальну програму самостійних занять у позаурочний час із різних варіативних модулів. Такі заняття надають додаткові бонуси при оцінюванні навчальних досягнень.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів 5-6 класів слід використовувати методiku формувального оцінювання (переважно здійснюється вербально). Компонентами його успішного застосування є: формулювання об'єктивних і зрозумілих освітніх цілей. Учитель має розробляти, доводити до відома й обговорювати зі школярами цілі уроку та кожного завдання; створення ефективного зворотного зв'язку. Він має бути чітким, зрозумілим, своєчасним, відбуватися в комфортній психологічній атмосфері; ознайомлення учнів із критеріями оцінювання до початку виконання завдання, а також представлення їх у вигляді градації (опис різних рівнів досягнення очікуваного результату); активна участь учнів у навчанні (цьому сприяє різноманітні прийоми, форми та методи роботи з навчальним матеріалом); рефлексія, взаємооцінювання, самооцінювання у вигляді форм, таблиць тощо; коригування підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання спільно з учнями [3].

Фізична культура як складова загальної культури, закладає основи збереження здоров'я та розвитку всіх його складових, використовує комплексний підхід до формування розумових та фізичних якостей і навичок, удосконалює фізичну та психологічну

підготовку до активної життєдіяльності, формує пріоритети оздоровчої спрямованості фізичних вправ та забезпечує загальний культурний розвиток особистості. Використання новітніх підходів в процесі викладання фізичної культури НУШ є ефективною стратегією, що сприяє кращому викладанню навчального матеріалу, формуванню знань, вмінь та навичок, основ здорового способу життя.

Список використаних джерел:

1. Державний стандарт базової середньої освіти. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyakipitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoi-serednoyi-osviti-i300920-898?fbclid=IwAR32j9maQlQornNCoHsCZuMCF1vkxqivngaf5WkUHJFhwUA25XHVKKGxdg>
2. Зеленська Л. Д., Саакова С. О. Нова українська школа – стан і перспективи. *Імідж сучасного педагога*. 2019. №1(184). С. 5–8.
3. Концептуальні засади реформування середньої освіти «Нова українська школа». URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkolacompressed.pdf>
4. Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О. С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А. та ін. Київ, 2021. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Fiz.kult.5-6.kl.Pedan.ta.in.12.08.pdf>

ПРОФІЛАКТИКА ЗАХВОРЮВАНЬ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ З ГІПОДИНАМІЄЮ ТА ОСОБЛИВОСТЯМИ ПРОФЕСІЇ

Ровенська Д. Ю., Корчан Н. О.

Полтавський державний медичний університет

Наразі особливої уваги серед світових вчених та лікарів набувають питання покращення рівня здоров'я молоді. Адже саме вони найбільш схильні вести неправильний спосіб життя, нехтувати станом кістково-м'язової системи внаслідок постійного навчання, гіподинамії та користування гаджетами. Неухильне зростання рівня прогресуючих патологій серед молоді, надзвичайна поширеність та швидкий розвиток хронічних станів спонукає вчених неабияк замислитися щодо вирішення даної проблеми. Хворих турбує не лише медичний сенс проблеми, а і її соціальна суть, адже ранні етапи будь якої проблеми приносять дискомфорт, відчуття болю під час навантажень, зниження тону м'язів, пригнічення можливостей, працездатності та якості життя загалом [1].